

**NAROČNINA NOVIN
ČETRTLETNO**

doma: na posamezni naslov 6 Din., 25 p., na skupni naslov če jih najmanj 5 komadov naročenih 5 Dinarov; **v inozemstvo:** 18 Din. Če se januara plača celoletna naročnina, znaša ta 50 Din.

Pošt. ček. pol. št. 11806.

NOVINE

Glasilo Slovenske Krajine.

Izhaja vsako nedelo. — Uredništvo i uprava M. Sobota, Križova ul. 4.

CENA OGLASOV

na oglasnoj strani: Cela stran 250 Din., pol strani 140 Din., $\frac{1}{4}$ strani 75 Din., $\frac{1}{8}$ strani 35 Din., $\frac{1}{16}$ strani 17 Din. Cena malim oglasom do 30 reči 5 Din., više vsaka reč 1 Din. Med tekstem vsaki oglas 15% dražji. Pri večkratnom oglašivanju popust.

Rokopisi se ne vraćajo.

Gda zmagamo?

Zdaj, gda svet v tak velikih nemiraj žive kak malokda, nastane samoobsebi pitanje, kak premagamo vse te poteškoče? Kak premagamo posebno dvoje nasprotev: sovraštvo do bogatejših i trdosrčnost do siromaškejših?

Odgovor na oboje je eden. Zmagamo samo tak, če premagamo sebe.

1. Siromak se mora premagati. Nesme misliti, da je vzrok njegovoga siromaštva bogatec. Včasí je sam kriv svojega siromaštva, kak naprilliko te, če je zapravlač. Če pije rad, če njemi deca hodi v obleki, štera nikak ne odgovarja njegovomi siromaštvi, če troši preveč na pušenje, če si zbira pri jeli: Takši siromak če pride v nevole, si je te zaistino sam kriv. Nikdar pa ne bogatec. Zato, če takši siromak šče, naj njemi pomaga bogatec, je dužen sam sebe premagati, to je dužen je potrato, zapravljanje omejiti i trošiti samo na najbolje potrebno. Gda to vćini, ma juš do milošćine, do smilenja kak vsaki pošten siromak i njemi te milošćine bogatec ne sme odrećti.

Potem je pa ešće edna reč, štero mora siromak premagati; nevošćenost. Dostakrat se zbudi v siromaki miseo: zakaj ma te i zakaj nemam jaz? Takše misli si pravi siromak prežene s tem pravićnim odgovorom: če bi se jaz tak mantrao, kak se vnogi bogatec mantra, če bi tak šparao, kak te špara, bi tñdi već meo. Jaz sodnik nesam, naj sodi pravićni Bog, on zna šteri botagec je krivićen i šteri ne. Takše misli pomirijo srce i zadovolijo ćloveka pa ga sposobnoga vćinijo, da prime vsikdar teliko pomoći od bogatejših, keliko potrebñje v istini.

2. Ma pa skñšnjave tñdi bogatec, štere mora premagati i to dosta vekše kak je ma siromak. Te skñšnjave se sñćejo okoli vrednosti, štere ne bi rad zmenšao, nego jo vsikdar bole povećšavao. To želenje, postati vsikdar bogatejši, njemi otrdi srce, da je ma dostakrat zaprto srce, kda bi je je mogao meti odprto. Da bogatec ne sme pozabiti, da ćeravno s teškimi trñdi zaslućžo svoje bogastvo, toga nikdar ne je dobo brez boćžega blagoslova. I te blagoslov so dostakrat sprosile molitve siromakov, štere Bog posebno rad poslućhne. Potem pa nesme bogatec pozabiti, da njegova vrednost je v prvoj i zadnjoj vrsti ne njegova, nego boća. Bog njemi je dao vrednost, naj jo vćiva ne sam, nego naj jo vćivajo žnjim vsi tisti, ki so boći. Boći so pa nikaj menje, kak on vsi njegovi blićnji, predvsem pa siromacije, ar je sam Bog naznana, da so tej posebno njegovi prijatelje i da vse ka njim damo, Bogi damo. Dosta, predosta dugov mamu do dobroga Boga. A vse te duge moremo zlehka plaćati, če spunićmo svojo dućnost do siromakov.

Premagati se mora bogatec i njegova zmaga je v tom, da si srce omehći. Premagati se mora siromak tñdi i on zmaga te, če je do bogatca pravićen. Gda smo se tak premagali, smo zvrćili najhñjšo rano: socialne krivice.

† KÜHAR ŠTEFAN.

Letos je 50 let, kak je rojen Kühar Števan, naš veliki rodolñb, goreći delavec za stvoritev Jugoslavije te, gda je narodni sovražnik to delo držao za veliki greh i je preganjao. Pokojni je pa bogao svojo dućnovest i je celo svoje mlado življenje posveto svojim zavrćenomi slovenskomi narod i pa toga gojio za lepšo bodoćnost, za samostalno, lastno narodno državu. Vnogo i jako lepo je pisao pokojni v slovenskom jeziki za svoj slovenski narod i v tom būdio i potrdjavao narodno zavest. To je prva i najvećša zaslućga Kühar Števana. Druga pa k prvoj ednaka: kinće našega naroda, njegove pesmi, njegove pripovedke je na stollne nabrao i ž njimi obogato knjićževnost. Vnogo teh je že objavljenih, vnoge pa ešće ćakajo na objavo.

Njegov kratki življenjepis je sledeći: Rodio se je v Bratonćih l. 1882. julija 29. od premoćnih kmetskih starićšov. Osnovno šolo je obiskavao v Beltincih. Do 17. leta se je vćio sabolije (krojaćtva). A da je zaćuto v sebi pozvanje na nekaj višićšega, zato se je dao spisati v Lendavi v mešćansko šolo i tñ v 2 letoma zvršo 4 razrede. Zatem je napravio potrebne izpite za prestop v gimnazijo, štero je dovršo v Kanići. Po zrelostnom izpiti je stopo v semenićši v Somboteli: dućhovnik bi rad postao. Ali dober Bog je meo druge namene ž njim. Lotila se ga je jelika i že prvo leto je inogo semenićšće zapućstiti. Edenajset let se je borio z moćnim betegom, šteri ga je l. 1915. sept. 24. premagao. Vmro je v naroćaj svoje dobre slovenske matere, štero je tak jako lñbo i v njej ves slovenski rod. Edenajset let betega i to teškoga betega je za njega ne bio ćas poćitka, nego ćas nevmornoga dela. Desna roka pri vrećjuvanji vseh naših listov je bio pokojni pa poleg toga vnogo pisao za „Zgodovinsko drućstvo“ v Maribori i v druge liste.

Njegov življenjepis je objavljen v kalendaru za l. 1916. Konća se zahvalni spis z etimć rećmi: „Dosta je dosegno pokojni z svojimi spisi. Vnogi se navćo na lñbav do domovine i svojega naroda. Ka pa ne je mogo on doprinesti, doprinesemo mi njemi v spomin, da njemi lehek bo poćinnek v grobi:

Ka nej dosegno si tñ Ti,
Dosegnoti želećmo mi,
Da Sloven bio bi pošten vsak,
Kristijan i dober narodnjak,
Tam gori da bi vidili
Med svetlimi se zvezdami.“

On se ne mogo vćakati Jugoslavije, ćiravno jo je iz celoga srca želo. Vćakali smo se je mi, šterim je teliko navdućšenosti sejao v srce. Letos je 50 letnica njegovoga rojstva. Letos njemi dajmo hvalo za njegovo narodno delo. I ta hvala naj bo izvršitev tistoga, ka smo obećali pri njegovoj smrti: da se ne spozabimo ž njegovoga duća i njegovoga groba tñdi ne. Njegov duć i lñbezen do naroda gojimo povsod, predvsem pa v naših spisaj, gde staplajmo po njegovih stopinjay; — njegov grob pa obišćemo letos za 50 letnico rojstva i poloćimo na njega skromno spominsko plošćo naj poćastimo velikoga sina Slovenske Krajine.

Ćrensovci: KLEKL JOĆEF.

Politićni pregled.

Jugoslavija. Otvoro se je parlament i senat v Beogradi. Obojega je odpro Njeg. Vel. kralj Aleksander. V svojem govori je povdarjao veliko gospodarsko nevolu, štera tlaći polodelca i naglaćšavao, da naj bode poleg druge edna prvih brig novoga parlamenta ta, da zbolša cene kmetijskim pridelkom. Poslanci so krala pri prihodi v parlament i odhodi z parlamenta glasno i toplo pozdravljali.

Španiji grozi komunistićna revolucija. V Saragossi sta 21. januara sredi mesta eksplodirali dve bombi, edna pred cerkvenimi dverami, druga pa pred nñnskimi samostanom. To delajo komunistićni delavci, šteri je oboroćeni okroglo 14.000. Delavce hujskajo voditelje komunistov. Delavci so tñdi na raznih krajih napadnoli policijo ino so se med sebov strelali. Na već krajih je tñdi železnićska cesta porušena od komunistov. Iz vsega toga se vidi, da bode prišlo v Španiji do velke revolucije. Španska država tñdi misli razpućstiti jezuitski red, pravi da so ti redovniki državu nevarni, — Vojaćstvo je z vekšega napravilo red i dosta komuuistov zaprlo.

Bolgarija ino Albanija sta sklenili prijateljsko pogodbo, štera doloća praviće Albancov v Bolgariji ino Bolgarov v Albaniji. Tak si lahko slobodno oba naroda zidata svoje šole i cerkve, v šterih šolaj vćijo vsaki v svojem jeziki. Ka pa Slovenci v Italiji, šterih je $\frac{1}{2}$ milijona, gda pa tej

NOVINE spravite v vsako hišo, ki lñblite naš narod i Slovensko krajino! Najveć prićakñjemo od naše mladine, ki si je naroći i ka je razširi i

dobijo pravice, štere njim idejo po božem i naravnem zakoni?!

Krvava bojna v Ažiji.

Že smo v zadnji Novinaj nekoliko pisali od boja med Kitajskov i Japonskov. Da pa bodemo razmili, kak je prišlo do te bojne, si malo pogledamo velko kitajsko državo, v šteroj se bije ta krvava bojna.

Pokrajina Mandžurija, štera je velka za pet Jugoslavij, je jako rodovitna i bogata dežela. Do zadnji let je bila le malo naseljena. V zadnji letaj, gda je bila v Kitajskoj bojna med domačim kitajskim ljudstvom i njihovimi generali i strašna lakota, so se Kitajci začnoli seliti v redko naseljeno i bogato Mandžurijo ino jih je zdaj v toj pokrajini že bluzi 20 milijonov. Tak ma zdaj Mandžurija 25 milijonov ljudi, lejko bi pa dala krūha 80 milijonom. Pred par leti so se pa tudi Japonci začnoli seliti prek Velkoga morja (Ocena) v Mandžurijo, šteri je bilo preveč doma na Japonskom. Japonci so dali včas za Mandžurijo dosta penez, najmre so zgradili več železnic i odprli dosta rudnikov, ar je tu dosta zlata, srebra, železa, svinca i petroleja. Zato so šteli meti Japonci nad Mandžurijov velko oblast, štero pa je odločno odklonila Kitajska i pravila, da se država, štera leži tak daleč prek morja, naj ne meša v kitajske razmere. Jako je tudi Japonce čemerilo, da so Kitajci ne šteli kupovati japonskoga blaga. Tak so porabili Japonci velko povoden, štero je napravila lani Jang-ce-kjank (Žuta voda), štera teče po sredini Kitajske i je edna med največšimi vodami na sveti, da sami poiščejo zrok za napad. Japonska vojska je začnola napadati novembra 1931. Mandžurijo i že včas začetka je bilo na več sto Kitajcov mrtvi. Japonci so se ne bojali opominov društva narodov, ne Evrope ino tudi ne Amerike. Kitajci so se večkrat obrnili na Društvo narodov, štero bi naj napravilo mir ino zabranilo Japoncom napadati Mandžurijo, liki do zdaj se je Društvo narodov pokazalo brezi moči. Japonci pravijo, da ne mislijo deželo vzeti za sebe, vidi se pa,

da bi jo radi. Po našoj krščanskoj veri je takše ravnanje razbojniško. Kak povsedi, tak so se tudi na Kitajskom prvi oglasili dijaki, ki zmerom delajo nemire i kričijo proti Japoncom, posebno po Nankingu, Šanghaju. Kitajskoga ministra za zvunešnje zadeve Vang-Ceng-tinga, šteri se je dijakom vido malo odločen, so ranili i prisilili, da je odstopo. Dozdaj so bili Kitajci v več bitkaj premagani i majo dosta mrtvi, tudi na japonskoj strani je dosta mrtvi. Zdaj so že Japonci vdrli daleč notri v notrašnjost Mandžurije celo v Šanghaj ino do „velkoga zida“, šteroga so kitajski casarje postavili v srednjem veki v obrambo pred sovražniki i ropari.

Ceravno je Kitajcov 400 milijonov, to je dosta več kak Japoncov, so Japonci močnejši. To pa zato, ka majo bogše vojaštvo, orožje i druge potrebščine za bojno. Drugi vzrok pa je tudi to, da so Japonci močnejši, zato ka so Kitajci nej složni med sebov.

Od napredovanja te bojne mo palig drugoč pisali.

D. Lendava

— **Zadoščenje.** Cela Lendavska fara se je zgrozila nad dejanjom, štero je včino na svetom mestl hūdodelec. Prosila je, naj se vernikom da prilika, da javno dajo dragomi Jezuš zadoščenje. 19. toga meseca opravleno zadoščenje je bilo nad vse genlivo. Od zajtra do večera je klečalo pred izpostavljenim Najsvetejšim po več sto ljudi. Po predgi je bila tiha sv. meša, pri šteroj je ljudstvo na glas molilo žalosten rožni venec. Več jezer ljudi je po meši na glas, s skuzami v oče molilo zadostilno molitev. Pobožnost se je zaključila večer ob štiraj.

— **Požigalci odkriti.** Vsa okolica Dolnje Lendave je pod vtisom odkritja požigalcev pri Tokajovih v Čentibi. Zadnji čas je nekaj vsako leto večkrat zažigao pri Tokaji, posestniki lepe kmetije i paromlina. V trej letaj je petkrat pogorelo. Zadnji čas je že tak bilo, da so že nej več vū-

pali niti spati, ar so se bojali, da jim zažge tudi hižo, i je v nevarnosti bilo tudi njihovo življenje. Cela okolica se je zgrazala nad tem divjaštvom i je pomilovala opče spoštivano Tokajovo rodbino.

Nedavno pa je zgoro tudi paromlin, vreden več stojezer. Ne samo, da so domači i zavarovalna družba s tem trpeli velko škodo, nogo je siromaškomi lūstvi v dolnjem konci Prekmurja bilo onemogočeno mlenje. Vse si je želelo, da bi požigalce že vendar ednok dobili v roke. Prišli so celo detektivi. Tudi so pravoga požigalca prijali. Dokazi za njegovo krivico pa so ne bili takši, da bi na podlagi tej mogli zadevo dale preiskavati, zato so henjali dalje iskatl. Zadeva je prišla na den po prizadevanji domačega hlapca.

Domači kočijaš, veren sluga se je spūsto z ednov osebov, na štero so somlili, da je tudi nekaj kriva, v prijateljstvo. Zvedo je vnogokaj, ka je brez dvojbe povedalo, što je krivec. Kočijaš je to pri ednom obiski pri Tokajovom zeti v Tešanovcih povedao. Celozadevo je vzeo v roke zet. Naznano je taki orožniškoj komandi v Soboti, štera je vse potrebno včini, da so prišli krivci v roke pravici.

Eden, ki je znao za celozadevo, je bio domači mlinarski inaš. Te je vse ovađo. Drugi, ki je v istini zažigao, pa je dugo tajio. Kda so njemi pa iz vadlūvanja inaša vse dokazali, je orožnikom pred svedoki tudi pripoznao. Oba pa sta vadlūvala, da sta bila najetiva za peneze, da naj tak dugo zažigata pri Tokajovi, dokeč se „iz Čentibe ne spucao.“ Na podlagi toga vadlūvanja so oblasti že zaprle edno jako bogato osebo. Či je to istina, potom je to jako žalosten dokaz, kama pripela šloveka parovnost po imanji i nevoščenost, štera nemre trpeti, da bi što drugi tudi naj živo s poštenim delom i zaslužkom.

Cela okolica se veseli, da so prišli v roke hūdodelci i da se je rešilo dobro Tokajovo družino strašne nesreče. Osobito pa se veselijo siromacije, ki so v časi stiske v mlini dobili na porgo živež i so plačali, kda so mogli.

Mihael Mihajlovič Fujsov:

Potnik pod večer . . .

„Vūvi bi začnoli, jaz bi že te pomagao.“ Zaistino bi rad po spremembi, tudi spevao bi. Tak ves den mikati repo, skoro brez misli. Komaj da te včas obiše spomin.

„Gda si mēnši bio, si lekaj rad spevao . . .“ se je nasmehnola sosedova.

„Kak kokotek,“ je djala slūžečka.

„Zakaj ne bi“ . . . se je brano on.

„ . . . če je Bog človeki grlo dao za spevanje,“ se je obrnola slūžečka vkraj. Sosedova je prasnola v smeh, da je stari zdigno pogléd, si obrisao oči i nos z rokavom. Hlapec je onemoglo potūhno, telko, da njemi je šo spomin mimo oči, zakaj niti reči ne pravo.

Po koniki se je nekaj pelao. Možki je šo kre kol, se držao za ročico, priganjao krave i pokao z bičom.

„ . . . Čati, Roža! . . . Hopne, Narogal!“ Ali krave so šle kak prle i kak da se ne bi brigale, ka njim što pravi.

„Ka bi se redili norca . . .“ je šteo prositi. „Mladost je mladost i vsakši se je naj vesel, kak čeden, tak nori, bogat i siromak, vsakši ma pravico do nje, četudi jo vnogim kratijo . . . Lepši časi so te bili.“

„Bog moj!“ je zdehno stari.

„Gde je vse tisto . . .“ je mislila sta-

ra i se stegnola za hip. I misli so romale ta daleč, daleč, proti mladosti . . . Ali predaleč je vsem malo spominov je ostalo, pa šče ti nejasni, da človek ne ve, so li njegovi, ali gde pobrani. Iz kesnejših let so ostanoli — ali tej so bridki. Človek bi se najrajši obrno i njim tak pomahao z rokov v slovo, da bi se jih kak najprle rešo i odkrižao. Tik za mladostjov se začne življenje — bridkost. Komi naj vse to ostane, ka sta njeva. stariva, duga leta nabrala? — Stari zamahne z rokov, kak da bi rad odgnao spomine: — Naj bo! . . . Istina, ka sta mela sina — ali ka bi vlačo vse to na den — šo je v svet i nigdar se več ne vrno. Resan, da so bili vsi krivi, kak eden, tak drugi . . . Ka je, to je . . . Bog zna, če se gda več povrne . . . Nihče nigdar ne znao, gde je, nihče ga ne več vido . . .

„Prej, Marko, ka si prle lekar rad okoli hodo, potūvao, vandrao ali kak se že to lepše pravi“, je začnola sosedova. „Da si že pol sveta obhodo.“

„Še ne vsega“, se je nasmehnola slūžečka dekla. „Malo je slūžo, samo ednok ga ne bilo. Vej ga Bog, gde je vse hodo.“

„Sam, vno go sam hodo i če bi eti vse komi pripovidavao, znam, da nega človeka, ki bi mi vervao.“

Lehko ga je on gde vido, pa nešče povedati, sta mislila starca.

„Ali edno je: kem več človek hodi, lahko menje zna, bar eti pri nas. Pri nas so tisti najbole modri, šteri so komaj prek Mūre poglednoli, za Dravo že ne vejo i komaj vervlejo, da je morje na sveti. Tisti pa, ki so kaj hodili i probali i spoznali, gda so mislili, da kaj znajo, da nikaj ne razmijo, tiste pri nas mamo za nimake, ali jih pa nikaj ne bi bogali, če bi raj pravili.“ Kama je mero Naško, so ne znali. Lehko, da se je šteo pohvaliti, lahko, da se njemi je razvezao jezik. Istina je, da včas takši ljudje, ki se nam tak bole vidijo, včas jako globoko gučijo. Ka se je leta i leta nabiralo v njūvih dūšaj, da to ob posebnoj priliki pride na den i se zlije v bridko obtožbo. „Istina, vno go sam hodo“, je nadale gučao. I vno go sam kušao — same bridkosti. Ali človek se tak vsemi navadi, da ga nikaj ne potere. Ali postane jako razumen ali top do vsega. Telko groze sam vido, da če bi se eti pred menov na kūp sklala — kak mi je že znana — zosagao bi se, da ne bi več poznao sebe. Vido sam tam naše ljudi, ječali so pod delom. Resan, da jih nikaj zadene, da se obogatijo i se te doma okoli kažejo; ali vido sam tudi takše, ki se nigdar ne bodo več vrnili — zavolo siromaštva. Doma so bili siromaki, ar so se siromaki narodili, tam pa jih pa bije usoda z bičom,

Slovenska krajina.

— **Novi papir za Novine** je prišeo. Dnešnja številka je že na njem štampana. Na tej 4 stranej, štere so vekše od prvejših, z gostim tiskom bodo Novine izhajale. Večkrat, posebno vekše svetke pa damo 8 strani. — **Uredništvo i uprava Novin.**

— **Predge g. Sakoviča** so se naročnikom jako dopadnole. Želejo pa tej, naj je v celoti objavljamo v Marijinom Listi. Poslušnoli smo njihovo prošnjo. — **Vr.**

— **„Nedela“** bo za evangeliumom odsehmao prinašala krasne reči svetoznanoga cerkvenoga govornika Senjeri (Segneri) Pavla iz Milane. Začnemo je z „vcenitvi-jov duše.“

— **Žizki.** Pri siromaškom Čurič Ivani, po domačem Horvateki so odnešene kokoši.

— **Rop na Krajni.** Neznani roparje so vdrli v hišo Zadavec Matjaša i odnesli postelino pa obleko vu vrednosti 5000 Din. Vdrli so skoz grenar, gde so pa zrnje pri miri pustili.

— **Gederovci.** Pri nas se je začela kmet. nadal. šola.

— **Petanjci.** Mura je prinesla vtoplenika, šteri je bio na pol nagi i je meo rano na glavi. Mogoče ga je hūdobna roka vmorila i oropala, potem pa v vodo vrgla.

— **D. Bistrica.** Siroti Lebarovoj je hūdobna roka odnesla vso kukorco. Fajšček se približavle i zakunjeni gulobje se ššejo s kukorcov sirote namakati. Ali je Bog pravičen nad nami, že pride obračun.

— **Zgūbila je 400 Din.** edna ženska na poti iz Žizkov proti Mostjam (Hidvegi). Zgodilo se to 19. januara. Ar je penez teško zaslužene delavke, se prosi poštenj naj-diteo, da je izroči v Črensovcih pri last-niki Novin.

— **Napad na cesti.** Jan. 17. je šo Kolman Alojz domo v Satahovec iz M. Petrovec, gde je bio na obiski. Med Gradišćom i M. Črnci so ga vtistoj maloj šumici počakali trije moški i zahtevali od njega peneze. Ar tej nej njim je izročo, so ga napadnoli. Z nožom so ga po glavi zosmicali, da je mogo iskat i zdravniško

pomoč i zimski kaput so njemi vse razre-zali. Ar se je krepko brano, njim je sreč-no vujšo. Pri toj priliki oprosimo srezko načelstvo, naj da orožniškim četam nalog, ka obhodijo vesnice po noči, i razženejo mladino, štera se zbira po občinaj i dela nemire. Jako dobro bi bilo pivce po krč-maj kontrolirati. Dosta je takših pivcov, šteri trosijo, a ne služijo. Gde pa te jem-lejo peneze? Odtod teliko tatvin, roparij i cestnih napadov.

— **Vlom.** V Črensovcih so neznani štir-je ptički vlomili v poslopje dovce Tomec Ane. A lastnica se je na ropot zbūdila i začela kričati. Krič je zbūdo sosedu, pre-gnao pa ropare.

— **Nega nevole.** Na Sebeštjanovo je bilo. Malogde je bilo tak slabo senje, kak letos v Beltincih. Jeli tomi, ali kakšemi drugomi zroki na veselje so na igranje nekšega harmonikaša pri Zemliči že stari, v grob viseči možaki tūdi plesali. Kak se vidi, nega nevole i žekutor ma kaj iskati.

— **Sneham, mladožencom i vsem sva-tom** žele Odbor za zidanje sirotišnice „Dom sv. Frančiška“ v Črensovcih obilno nedužnoga veselja. Prosi pa vse tūdi ne-kaj: Ne spozabite se z naših siromakov, ki nemajo še strehe. Darujte po vsakom zdavanji par dinarčkov za njihovo hišo. Najveksi interes nosi penez danj siro-makom.

— **Obračun nabiranja za „Dom sv. Frančiška.“** Odbor za zidanje „Dom sv. Frančiška“ je 17. januara obdržao svoj let-ni obračun. Obračun izkaže za 1. 1931. do-hodkov: 88 322 Din 34 p., izdatkov pa 63 373 Din. 28 p. Tej izdatki sō šli za od-plaćilo 25 kat. oraloj lepi šum, štere so v celoti izplaćane. Gotovćine je na konci 1931. leta: 181 992 Din. 46 p. — Gđa odbor to naznanja dragim darovnikom, se njim prav toplo zahvaluje za vkaki najmenši dar i prosi smilena srca, naj ga podpirajo, da kem prle pride do svojega zaželjenoga cila.

— **Sr. Bistrica.** Pri Hren Veroni so od-nešene kokoši. Tolvajije se jako množijo, zato prosimo oblast, naj žandarmeriji na-roči povekšane noćne službe.

Mislite, ka ne prislužo zapovedanoga. V petih letaj pri vsoj svojoj kratkoj pameti. Ali zagnūso se njemi je oća, (ne sodimo ga! prav je meo!), pravo mi je, ka ne de prle šo domo, dokeč nede slūto, ka sta oba vmrla. Te bo prišeo, ka si pogledne dom. Pet let je služo; gda je meo telko, kak je tribelo, je gori povedao službo, gde bi se lahko obogato. I šo je po sveti na-mesto domo. Pravo mi je, ka bi bilo greh, ka bi on, ki bi lahko na svojem živo, meo tak dober slūž, na jezero lūdi bi pa vmi-ralo, ka nemrejo nikaj prislužiti. Pa Vam je prepūsto vse nikšemr vdovci, ki je meo petero dece, pa ne krajcara penez več.

„On je bio . . . Nihće drugi nej n o-geo biti . . . Poslao je peneze; njega, a ne bilo več . . .“ je trepetao stari i kak da bi rad pitao nekaj, pa nemre.

„On je bio . . . Nigdar ga već nedo videle moje oči. Bog moj, ka sam si to za-slūžila, kelko zdaj trpim“, je vzdihavala stara.

„Ti-li-si-ga vi-do?“ je grgrao čūdno stari pri hlapci i žmetno hropeo.

„Koga?“

„Nje-ga! . . . Koga pa drugoga . . . Nje-ga!“

„Vido, gda je šo v svet iz službe. Rad bi ga šče ednok vido i njemi segno v roko. Malo je dnes na sveti lūdi s tak-šim srcom. Već pa jih je, ki bi njemi leh-

NEGOVANJE MOĆI na mede-cinsko-koz-metičnoj podlagi, to je nova smer, ki je zaistino dobra, če se zato nūcajo pripemoćki, šterim z me-decinske strani nega prigovora, kak so: Fellerova Elsa-pomada za zaščito kože i Fellerova Elsa-po-mada za rast vlasi. Za naprej poslan h 40 Din. 2 lončka brez dalnih stroškov pri lekarnari EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, Centrala 146 Savska Ban.

— **Predavanje od vzrokov gospodar-ske krize.** V Črensovcih v „Našem Domi“ se bo vršilo 15. febr. predpoldnom preda-vanje od zrokov gospodarske krize. Preda-vanje je poskrbela Zadružna zveza v Maribori.

— **Ropoći.** Flegar Mihala, posestnika je zadela nagla smrt jan. 16. Pri večerašnjoj molitvi, štero je skūpno opravlaio z svo-jov družinov, ga je zadela srčna kap. Boži žlak je bio tak moćen, ka se je Flegar vćasi tavtegnio i već ne zdejno. Zaistino krasna smrt! Te je vmro, gda je z svojov decov Boga molo! Bog njemj plaćao z tov lepov smrtjov njegovo lepo krščansko živ-lenje. Bio je pravi krščanski mož, stalen naročnik Novin i Mar. Lista, već let ob-ćinski odbornik i kak takši delaven mož. Obžaluje ga družina, županstvo i obćin-ski odbor.

Lipovci. V gostilni pri Ūleni so se zbili. Dne 20. jan. na Sebeščanovo so se stari moški iz Lipovec zbili i vlačili kak da se baki pehajo. „Penez nega, penez nega,“ to je vsigdar guć, za pijanost pa so penezi.

Dnevne novice.

Misijonsko tiskarno v Grobljaj je ministerstvo zaprlo. V njej so se doz-daj tiskali „Kat. misijoni.“ Ne vemo, da li je dovolenje tiska vzeto za vse tiskovine, ali pa če sme družba za sebe i naprej štampati.

Vse plesne prireditve je prepove-dala Češkoslovaška država. Zaistino pa-metna prepoved. Pa v toj državi ne teliko verskih organizacij kak v nešterih drugih. Pač razmijo potrebe časa i majo srce, čū-teće srce s trpećimi.

BICIKLISTI POZOR! Biciklin se vam ne vkrađae, če ga pripelate pod Zvezna ulica 6. poleg Kūćano-ve fabrike. Kološvarijova vdovica vzeme na shram-bo bicikline. Tū so tūdi dve orehovi stebli k odaji.

šteroga so ne zaslužili. Ali vnoгим takšim šče gori v srci. Pozabili so na dom, ob posebnih prilikaj pa se njim obūdi v srci i vsi tisti se samo vzemejo na noć, samo, da vidijo — dom, rojstno hišo; i doma? doma vležejo i vmerjejo.

„Tak se njemi godi siromaki“, sta trpela stariva. „Vrno se bo, samo, da si pogledne. — Prinesi ga Bog“,

„Da, sila naših lūdi je v sveti. Vse so, ka si je mogoće misliti. Premali kolač je spekla mati svojoj deci. Edni so morali iti, ar njim nikaj nej ostanolo, šče drobtin-je nej, drugi so nej bili zadovolni: — Premalo da so dobili. Velki je svet, nindri že raste za nje krūh . . .“ Ne bom v oči metao. Vnogo jih je, ki si morajo iti služit krūh, le žalostno je to, da se takšim siro-maćekom slabo godi. Zdelajo se za nikelko let, te se vrnejo, želni domaćije i — vmer-jejo. Ali vnoغو je tūdi takših, ki bi lahko živeli doma, pa jih zvabi tūjina, zapūstijo dom, vse, pa odiđejo: — Tam je bolše? Poznao sam celo človeka, šteroga je oća zgono v svet. Oća je bogat, ali njega go-no: „Telko pa telko moraš zaslužiti“, nje-mi je pravo. I sin je bogao, niti reći ne pravo, — šo je. Nej je bio čeden človek viditi, pa mislim, ka tūdi ne bio. Iz čob se njemi je vsigdar cedilo dol po bradi, cup-kalo tamodnet za robaćo, nākla, kamašte.

ko bili za oćo. Kak je ne bio čeden, srce je meo prelepo. Če bi sami takši lūdje bili na sveti, te bi vsem dobro bilo. Te bi bi-la pravica za vse vednaka. Srce zna soditi pravico, pamet je pa nešće. I zato bi nje-mi šče ednok rad pogledno v oči, tiste le-pe, dećinske oči. Ali dugo je že od tisto-ga časa i nigdar me nej već pot daleć v svet zanesla.“

Jako so se te zosagali vsi trije, gda je stari prisedo k ženi na kūp repe. Oba sta se nagnola nizko i bridko vzdihavala.

„Za Boga svetoga, ka pa je?“ je sko-ćo Marko k starima.

„Lehko, Marko, znaš, odked je bio doma?“

„Nevem, ne mi povedao!“ je odk-i-mao, oči so njemi pa obstanole na strga-nom človeki, ki je prišeo po poti ob nji-vi, obstanu pred njim i jih čūdno gledao.

„Za Boga! Ve vam je to on!“ I prle, kak se je popotnik zavedao, njemi je že Marko stiskavao roko. I stariva stariva sta oba ednok kriknola radostno i bolešćno:

„To je on!“ i sta omahnole. On, po-potnik, pa se je obrno i kak je prišeo, je — odišeo. Šče je vzdigno roko i zamahno kak v slovo vsem . . .

Vmro je, kak mirajo vsi popotniki, šče tisto noć nindri v sosednoj vesi na seni. (Konec.)

M. Sobota

— **Shod g. poslanca Benka.** Da ne bi što krivo tumačo našega zadnjega poročila od shoda g. Benka, pojasnjujemo, da je g. Benko predvsem povdarjao, da nam bo mnogo več pomagano s tem, če bomo delali na to, da se zbogšajo cene našim gospodarskim pridelkom, kak pa če bi se dače ešče tak znižale. Povdarjao je tudi, da so nej resnične razne govorice, štere se širijo, kak, da bi prej v Belgradi kakši nemiri bili.

— **Dijaška meša.** Od dnešnje nedele naprej se bo v našoj farnoj cerkvi znova vršila redna boža služba za naše gimnazijsko dijaštvo i to vsako nedelo ob 8 vori zajtra.

— **Popoldnevni pouk** se je po ministerskoj odredbi vpelao že skoro po vsej gimnazijaj samo naša se zaednok ešče srečno drži. Bojimo se pa, da pride naskori to tudi na našo gimnazijo, ka bo mela za nas silno teške posledice. Vnogo naših dijakov nede moglo več obiskovati gimnazije, drugi bodo pa morali biti lačni do večera v Soboti i se kesno s biciklom pelati popunoma izčrpani proti domi.

NEDELA (Sexagesima).

Vu onom vremeni gda bi se vnožina velika vkup spravila i z varašov bi šetivali k Jezusi, pravo je po priliki: Vö je šo sejač sejat semen svoje; i gda bi sajaio, ništerno je spadnolo kre poti i zaklačeno je; i ftice nebeske so je pozobale. I drugo je spadnolo na pečino i zidoče posehnolo je; ar je ne mela vlage. I drugo je spadnolo med trnje i vkup zraščeno trnje je zadavilo nje. I drugo je spadnolo vu dobro zemlo; i zidoče stokrat teliko sada je prineslo. Eta govoreči, gor je skričao: ki ma vüha na poslušanje, naj poslušaj. Pitali so ga pa vučenicke njegovi, kakša bi bila ta prilika? šterim je on pravo: Vam je dano znati skrivnost Kralstva Božega, drugim pa po prilikaj; naj vidoči ne vidijo i poslušajoči ne razmijo. Jeste pa eta prilika: semen je reč Boža. Šteri pa so kre poti, oni so, ki poslušajo potomtoga pride vrag i vzeme reč z njihovoga srca, naj vervajoči se ne zveličajo. Šteri pa na pečino, oni so, ki kda čujejo, z radostjov gori primejo reč i tej korenja nemajo: šteri do časa verjejo i vu vremeni skušavanja odstopijo. Štero je pa med trnje spadnolo, oni so: ki so čüli i od skrbivosti i bogastva i sladnosti žitka ldoči zadavljajo se i ne prinašajo sada. Štero je pa vu dobro zemlo spadnolo: oni so, šteri vu dobrom i najbogšem srci poslušajoči reč obdržijo i sad prinašajo vu potrplivosti. (Luk. VIII.)

Pokora. (Paolo Segneri.)

„Gda nečisti düh izide iz človeka, hodi po püsth mestaj, išče počivališče, pa ne najde.“ (Mat. XII. 43.) Bio je negda čas, kda so lüdje za veliko delo držali, če so mogli divjačino, štera se je ali v temnih logaj ali pa na prostih polaj zdržavaia, napraviti neškodljivo. Njihova cela briga je šla za tem, da jih medvedje ali divje svinje ne raztrgajo, da jih vipere ne pičijo i škorpionji ne vjejo. Mi se smejemo njihovomi malenkostnomi ponosi, ar smo mi srčnost naših žel vnogo više potegnoli i ar smo moč našega düha zbrüsili. Mi nismo s tem zadovoljni, ka nam te zverine ne škodijo, nego mi ščema celo bogati hasek dobiti ž njih. Zato smo se prav navčili, da se oblačimo žnjihovimi dlakami, da se hranimo ž njihovim mesom, da se poslužujemo njihovih kosti, da se celo vračimo ž njihovim čemerom, šteroga smo znali srečno v protičemer obrnoli; zato je dnesden dosta več lüdi, šteri se za svojo življenje majo zverini zahvaliti, kak tistih, šterim je ta življenje skončala. Ravnotak moramo mi z vragom napraviti, šteri je brez dvojbe naj-

krvoločnejša zverina na sveti. Zato ne je zadosta, da se ga habamo, da njemi protistanemo, da ga odganjamo, da ga zamestavamo, nego mi moramo ž njega hasek vleči. Ali, pitati te me, kakši hasek pa moremo vendar ž njega dobiti? Če ščete, jako velikoga. Te hasek stoji v tom, da se mi navčimo svoje düše ceniti. Da kak nam Kristuš sam svedoči on je tak goreči, ka če njemi z rok vujde štera düša, si tečas ne da mira, dokeč si je po vsjoj skrbivosti nazaj ne spravi: „Če nečisti düh izide iz človeka, hodi po püsth mestaj, išče počivališča pa ne najde.“ (Dale).

AGRARNE ZADEVE

Razlaga agrarnoga zakona.

66. §. Veleposestniki smejo prosto razpolagati s svojim živim i mrtvim inventarom (živina, pohištvo, šker itd.) i z nepremičninami (negibajoča vrednost), štere so njim bile püščene. To telko pomeni, ka vse to lahko odajo ali si pa obdržijo i ceno določijo kak ščejo.

67. §. Veleposestnik sme obdržati pravice i bremena patronatov na tistom deli veleposestva, štero njemi je nihano. Če pa to nešče napraviti, te on i agrarni interesi sküpnno dajo odškodnino cerkvi, vsaki po svojem deli zemle. Tü pripomnimo, da je na Lendavskom, Sobočkom, kak i na Beltinskom veleposestvi že rešen patronat, indri de se pa ešče mogo rešiti. Za patronat se mora dati dobra zemla, ki je sposobna za obdelavanja i to 15 kat. oralov, gde ne presega vozki maksimum več kak 130 oralov. Tak je i pri nas. Gde je pa vekši vozki maksimum, tam se da za odkup patronatskih bremen 20 i 30 oralov dobre zemle. Če nega dobre zemle za rešitev patronatov, se mora dati šuma ali drugo zemlišče, a vu vrednosti določene dobre zemle. Če nega ne zemle, ne šum ali drugoga zemlišča za odkup patronata, se sme dati penezna odškodnina vu vrednosti določene zemle. Smejo se pa Cerkev, veleposestnik i agrarni interesi tudi na drugi način pogoditi, če vsi na to pristanejo.

Za zdržavanje stolnih ali drugih imenitnih cerkev se pa sme tudi posebi določiti agrarna zemla, štera de služila za njihovo zdržavanje. Cerkve takše bi same postale agr. interesi.

Kolonistom, Mostje. Katasterska uprava iz M. Sobote javlja zadrugi, da se šest kolonistov mora še javiti, šteri neso zabeleženi i ka so tisti dopis, šteri je pri župani v Mostaj, na šterom so vsi podpisani, mora na upravo nazaj poslati. Gda to bo, te te vsi rešeni dače. To včasi napraviti, kak naše pismo dobite, če ste je med tem časom že ne dobili.

Dojno kravo, štera bi mela na der do 15 l. mleka, ki jo ma, naj jo ponü i zadrugi.

Odaja borovja, lerov, veja je v G. Mihalovcih zütra 1. februara ob 9. v zadrughnih šumaj.

Pošta.

Bogoslovci, Maribor. Hvala za odkrito pismo. Če bo mogoče, že vüzemske svetke napravimo eden tabor, na šterom vse spravimo vred z vami i drugimi pozvanimi gospodi. Tečas pa dosta molimo, časi so resni i potrebujemo vnogo bože pomoči. **Širitelom.** Do 15. februara najkesej javite upravi, keliko Marijinih Listov i keliko Marijinih Ogračkov mate naročenih. **Sukič Janoš, Bořeča.** Račun je sledeči: naročnina je popolnoma

plačana; za polovične kalendare je 20 Din. za plačat, poština od kalendarov je tudi plačana, ar smo vašo naročnino odračunali. Duga je tak samo 20 Din. **Žganjar A. Bokrač.** Privoli se. **Horvat F. Bogojina.** Duga je šče 882 Din. **Gomba Jožef, Tešanovci.** Lani ste 25 Din. već plačali to smo k novoj naročnini pristeli. **Lepoš Št. Tešanovci.** Nega već duga. **Ropoša Jožef, G. Lendava.** Za rože dobite iz Maribora prošeno. Oba Pelcara sta tak plačala, kak mi razlagate. Več se ne terjata. **Kerac A. Marienval.** Naslov spremenili, M. List od novembra poslali, peneze lani sprejeli. **Bunderla L. Matjašovec.** Kak ste naročili, tak pošilamo vse na vaš naslov i nikaj ne h Gradi. **Kuzma Štefan, Našice.** Naročnino celoletno i 5 Din. podpore na na Novine sprejeli. Bog plačaj! Veseli nas, ka redno dobivate naš list. **Frumen J. Otovci.** Din. 20 sprejeli. **Ropoša J. G. Lendava.** Dajte nam odgovor, šteromi Lajoši naj stavimo Novine? Prošeno naročili.

Gospodarstvo.

Razstava plemenske živine v Budapešti. Sreski načelnik v M. Soboti g. Lipovšek razgläšuje, da se bo letos meseca marca pali vršila razstava plemenske živine v Budapešti. Madjarska kmetijska družba, štera razstavu priredi, naznanja, da bodo naküpni pogoji bolši, kak dozda i da se bo küplena živina brezplačno spravila do naše državne meje.

Škropljenje i čišćenje drevja. Srezko načelstvo v Lendavi je na podlagi zakona od zatiranja bolesti i škodljivcov kulturnih rastlin odredilo, da mora vsaki posestnik, zaküpnik ali vžitkar (ki hasnüge) do 1. aprila svoje sadoveno drevje ščistiti. Ščistiti se mora sühazni i betežnih delov. Škropiti se pa mora drevje trikrat: 1—2 tjedna prle kak drevje začne goniti. To je prvo škropjenje. Škropi se z karbolinejom. Drugoč se škropi taki po odcvetenji z galicom mešanim z vapnom i žveplom. Tre-tjič se pa škropi 4—5 tjednov po cvetenji, gda je sad že za oreh debeli. Škropi se tak kak pri drugom škropenji. — Pripomnimo, da bi jako dobro bilo, če bi kmetijski referent v vsakoj fari držao po eden uradni den, gda bi vse potrebno razložo posestnikom od goje i čuvanja drevja.

Tržne cene.

Penazi: Sev. Amer. dolar D. 55.50, Canadski dolar D. 45.—, Austrijski šiling D. 7.—, Francuski frank D. 2.18, Talijanska lira D. 2.80, Pengö D. 9.70, Marka 12.90, Uruguajski peso D. 18.—, Argentinski peso Din. 14.—

Živina: biki, jünci i telice Din. 3—5, krave D. 1.50—3.50, teoci D. 7.— svinje, D. 5—7.

Zrnje: pšenica D. 160, žito D. 160, oves D. 160, kukorca D. 140, krumplici D. 65, ajdina D. 130, proso D. 130, lenovo seme D. 250, grah črešnji D. 20, mešani D. 150.

Stanovanje trisobno, s kopalnicov i vrtom se taki odda. — Več se pozvedi v PREKMURSKOJ TISKARNI v Murskoj Soboti.

ODA SE

veksa množina jaličovih štang za štaflne, žrde, lemeze itd. akacijovo kolje za gorice, topolove deske duge 5¼ m, širine do 60 cm i brestovoga lesa okoli 20 m³. UPRAVA VELEPOSESTVA RAKIČAN.

V STALNO SLUŽBO SE VZEME DELAVSKA DRUŽINA z najmenje dvema možkima delavcom k konjam i jüncam. Prosto stanovanje, drva, ½ orala zemle, komencija i mesečna plača. Pismene i vüstmene ponüdbe: VELEPOSESTVO STEINHOF, GORNJA RADGONA.

Vajenca za krojaško obrt taki sprejemem. Učnina po dogovori. SLAVIC MATJAŠ krojač Lipovci

Cepljeno trsje na odajo na podlagi Rip. portalis i Göthe 9 prvovrstno: Pošcip, Veliki Rizling, Gutedel, Muškatelec, Muškati Silvaner, Specijal, se dobi pri FRANCI SERŠENI, trsničari v Veržeji. Cena za 1 komad 1 Dinar. 5